

OD ISTOG PISCA

KOMO
DNEVNIK DRUGE ZIME
FRIC I DOBRILA

Srđan Valjarević

**LIST NA
KORICI HLEBA**

Copyright © 1990, Srđan Valjarević
Copyright © ovog izdanja 2022, LAGUNA

LIST NA KORICI HLEBA

PREDGOVOR OVOM IZDANJU

Bio je oktobar 1989. godine i svakoga dana oko pola dva, rođak vlasnika radionice u ulici Mite Ružića, na Zvezdari, u blizini fabrike tekstila *Kluz*, kod stare tramvajske okretnice, jurio me je po radionici da sa njim pakujem kutije sa pritiskivačima za kupus u kombi i da ih vozimo u poštu, da ih tamo istovarim dok on popunjava poštansku dokumentaciju i da onda odatle, iz te pošte, pritiskivači za kupus budu isporučeni kupcima, i da ti paketi odlaze po celoj državi, Jugoslaviji. To su bili poslednji dani u godini kada je cela ondašnja država, što je nemoguće tvrditi, ali meni je tako izgledalo, trpala kupus u burad, da bi narod tokom zime imao kiseli kupus za sarmu, podvarak, ili kao salatu. Pritiskivači su se stavljali u burad odozgo, velika plastična lepeza bi prekrila glavice kupusa, i držala ih ispod vode. Gore, nad tom lepezom, bilo je nešto nalik velikom plastičnom šrafu, koji se okretao i zavrtao, i tako se kupus pričvršćivao za dno, dakle, ta lepeza je glavice gurala i pritiskala nadole, i držala ih u toj

slanoj i kiseloj vodi. Odatle i taj glupi naziv te naprave, pritiskivač za kupus, koja se proizvodila u toj radionici, a u kojoj sam zapravo bio zaposlen kao mašinbravar, iako je proizvod bio od plastike, i mašinbravarski zanat nikakve veze nije imao s tim, ali proizvod se prodavao odlično u Sloveniji, zatim u Hrvatskoj, i to naročito u Slavoniji, a prodavao se dobro i po celoj Bosni, i u Srbiji, naročito na jugu, za Crnu Goru se ne sećam dobro, ali Makedonci su se, kako sam imao tada utisak, davili u kiselom kupusu. Ni ovo ne mogu sad da tvrdim, ali u to sam tada bio ubeđen, i o tome smo često govorili u radionici, bili smo zahvalni Makedoncima. Tamo se najbolje prodavao. I to pod tim glupim nazivom, koji je čak i bio ispisan po zidovima radionice, kao i na prozorima. Kada bi prošli oktobar i novembar, prodaja pritiskivača bi jenjavala, i radionica je prelazila na proizvodnju preparata za potenciju. Još jedan od glupljih proizvoda koje sam ikada video u životu, ali koji se takođe dobro prodavao. Ne kao pritiskivači, ali dosta dobro. To je bila jedna velika i providna plastična kapsula, u koju se gurne kurac, i onda se rukom dohvati i stegne mala pumpa sa strane, stiska se šakom i pumpa se. Onda kurac u toj kapsuli nabrekne. Tada kupac tog preparata treba da pojuri u zagrljaj ženi, ili muškarcu ako je peder, svejedno je. Dok mu ne splasne. Kurac. To je ukratko bio sadržaj uputstva. Ne sećam se naziva tog preparata, uostalom, nisam ni radio na tom poslu, na pritiskivačima jesam. Ostalih meseci sam radio na proizvodnji raznih dizni i drugih delova za motore, mašine, i pojma nemam više na čemu, ali moje je bilo da bušim, sečem, metal uglavnom, da pravim navojnice, i tako dalje. Dodatna obaveza je bila da kada stigne kamion sa

džakovima od dvadeset i pet kilograma, u kojima su se nalazile kuglice plastične mase, da ih istovarujem i nosim na tavan. Kada bi kamion stigao, svi bi se rastrčali po radionici, bežali su. Bio sam najmlađi, prvog su me jurili. I bio je tu još jedan momak, i njega bi jurili. Nikada, ali nijednom, radnik po imenu Đorđe, sa kojim sam bio u najboljim odnosima u radionici, nije bio pronađen kada je trebalo istovarivati kamion, nikada nije učestvovao u nošenju džakova na tavan. Kad bi se kamion pojavio, Đorđe bi nestao. Ni ja nisam znao gde se nalazi. Jednoga dana, dok sam nosio džakove na tavan uz merdevine i onda ih na tavanu ređao, jednog uz drugi, video sam slučajno, između dasaka, da je sijalica na drugom kraju tavana upaljena. Nisam ni znao za tu sijalicu. Otišao sam da vidim šta se nalazi u tom delu tavana i da je ugasmim, i tu sam video Đorđa koji je se izležavao ispod te sijalice, na ležaju napravljenom od plastičnih i platnenih vreća, i čitao je knjigu. On je i instalirao tu sijalicu. Bio je zaprepasćen, pitao me je kako sam ga otkrio, i rekao sam mu da sam video upaljenu sijalicu kroz prorede između dasaka. Đorđe je pio rakiju iz malih flašica i čitao je knjigu *Lovčevi zapisi* Turgenjeva. Onda sam seo pored njega i izneo mu predlog, neću nikome otkriti niti bilo šta reći za to njegovo sklonište, samo ukoliko mogu i ja da ga koristim. Pristao je. Kasnije kada sam sišao sa tavana, naleteo sam na majstora Batu koji me je pitao gde sam bio. Rekao sam mu: „Nigde.“ I otišao sam za bor-mašinu da nešto bušim. Majstor Bata je bio najveći autoritet u radionici, i odličan majstor, vrhunski alatničar, zato je i dobio to ime „majstor“, više kao neku titulu. Drugi, ujedno i poslednji autoritet u radionici, bio je majstor

Blagoje. Veliki majstor, takođe alatničar. Mogao je na strugu da napravi sve što može da se napravi od metala. Sa Blagojem nije moglo da se pregovara, niti da mu se protivureći. Osim što je bio vrhunski majstor, Blagoje je proveo sedam godina u zatvoru, u Švedskoj, jer je nožem, nakon nekakve svađe, izbô jednog radnika u fabrici u kojoj je radio. Odlično sam se slagao sa obojicom majstora. Od njih sam i naučio onoliko koliko sam mogao i za koliko sam bio sposoban jer sam bio prilično ograničen, nikada me taj posao nije zanimao, nimalo. Nikakvog talenta ni sklonosti ka tome nisam imao. Ni trunke interesovanja. Njih dvojica su bili jedini majstori, svi drugi smo bili radnici, daleko od bilo kakvog zvanja. Majstor Blagoje je stao jednom na moju stranu kada su me zavitalavali zbog rane koje sam imao na ruci, a koju mi je napravio jedan bivši kolega, u drugoj radionici, dok sam radio u Nemačkoj, nakon svađe. Zabio mi je šrafčiger u levu naddanicu, kada sam podigao ruku i tako pokrio glavu, i da mi ne bi zabio šrafčiger u vrat. Ovde ću da dodam samo to da su Jugosloveni bili odlični i dobro prihvaćeni radnici svuda, za razliku od Srba i Hrvata i ostalih kasnije, ali su bili zajebani kada se posvađaju, po fabrikama i radionicama, i često se ubadali noževima, šrafčigerima i drugim oštrim predmetima. Da se vratim na majstora Batu, prvog autoriteta u radionici, čiju sam zaštitu takođe uživao jer sam znao za jednu njegovu nelagodu, nešto što je od drugih krio. Kada bi se radni dan u radionici završio, ili, kako se to lepo kaže, priveo kraju, majstor Bata je čekao da svi završimo sa presvlačenjem i iz radničkih kombinezona se preobučemo u civilna odela, a onda bi i on zatvorio vrata radionice za sobom, i presvlačio bi se u pretprostoriji koja

je tome i služila. I u kojoj se pored metalnih ormarića za odeću nalazio i klozet. I u kojem sam ja sve češće boravio nakon dogovora sa Đorđem o korišćenju njegovog tajnog skloništa na tavanu, gde sam čitao knjige koje je Đorđe ostavljao, a usput bih popio pivo i jeo sendviče sa majonezom i salamom. Učestalost tih obroka me je često terala u klozet, i tog jednog dana sam se presvukao, ali sam morao još jednom da obavim nuždu. Majstor Bata je mislio da nema nikoga, da smo svi otišli, zatvorio je vrata od radionice, i skinuo je radno odelo sa sebe, kombinezon i bluzu, baš kada sam ja obrisao dupe, pustio vodu i izašao iz klozeta. I onda sam video ono što je majstor Bata krio, a to je bila jedna divna velika tetovaža, urađena preko celih leđa, koju su majstoru Bati napravili u zatvoru u Sremskoj Mitrovici, ako se dobro sećam, jer je tamo ležao dve godine pošto je posle jedne svađe u radionici prirodno i očekivano izbô nožem kolegu u stomak. Tetovaža je bila impresivna, ali su majstora Batu namagarčili. Umetnik koji je radio na tome, koji ga je tetovirao i koji je zajedno sa drugarima iz sobe glasno komentarisao i uzdisao za tom predivnom devojkom, koja je zamišljeno stajala na pustom ostrvu, sa jednom nogom blago povijenom u kolenu, odmah pored palminog drveta, i sa jednom rukom na boku, a drugom na čelu, da bi zaštitila oči od sunca. Majstor Bata je strpljivo i sa puno poverenja u svoje cimere sedeo na stolici i čekao da umetnik okonča svoj rad. I na kraju, sve je ispalo bitno drugačije. Majstor Bata je na svojim leđima imao predivnu tetovažu jednog zgodnog mladića na pustom ostrvu, u tesnim kupaćim gaćicama, i sa šakom iznad obrva da bi zaklonio sunce i da bi mogao da gleda ka horizontu. Tako sam zaradio i

majstor Batinu naklonost, nisam nikome rekao za tog momka na njegovim leđima. I imao sam još jednu dužnost, iznošenje velikih kanti sa metalnim opiljcima, za koju sam se sam izborio, redovno se prijavljivao u početku, a onda postao i vlasnik te dužnosti, potpuno je prisvojio, nikome nisam dao ni da se približi, u zadnjem džepu sam uvek nosio šrafciğer. U blizini velike fabrike tekstila, koja se nalazila pedesetak metara uz ulicu, nalazili su se kontejneri u koje sam praznio kante, a iza tih kontejnera se nalazio jedan zaštitni betonski zid, od nekih pola metra visine. Tu sam sedeo, zaklonjen tim ogromnim kontejnerima, koliko god sam mogao često. Kante su bile teške i dobro zamašćene, opiljci su bili sitni i oštri, niko i nije želeo toliko tu dužnost da obavlja, i time sam sebi obezbedio da mogu i duže da se zadržim na tom mestu iza kontejnera a da niko ne postavlja pitanje zbog čega sam toliko dugo odsutan. U jednu stvar sam bio siguran, pošto sam tih meseci i godina čitao mnogo, da sam na tom mestu, neke knjige koje sam čitao, razumeo drugačije. Ako to možda i nije tačno, iako sam ubeđen da jeste, ono u šta sam siguran da je tačno, tu, iza tih kontejnera, neke knjige su uticale mnogo više nego na bilo kom drugom mestu, i postajale mi važnije. I ono što sasvim sigurno jeste istina, na tom mestu, zaklonjen kontejnerima, za početak u glavi, a kasnije i po malim notesima, počeo sam da zapisujem rečenice, kao sa neke velike hrpe sakupljenih sličica i reči, izvlačio sam jednu po jednu, i ređao ih. To me je činilo srećnim, iako je tu sve nepodnošljivo smrdelo. I tu sam doneo odluku da napišem knjigu. Ničeg urednog i pravolinijskog u mojoj pažnji i interesovanjima nije bilo. Nisam mogao da se setim prvoga dana kada sam se

zaposlio u radionici, ali sam zapamtio da mi je u početku sve izgledalo uredno, disciplinovano i strogo, i mirno u tom nekakvom redu, da bih se kasnije dobro upoznao i srodio sa tim, nikako ne i zavoleo, ali navikao sigurno, i onda shvatio da je to, u stvari, jedan veliki nered, koji se ne može videti odmah, i koji se krije. Taj veliki skriveni nered sam kasnije primećivao i na drugim mestima. I ono u šta sam siguran, s njim sam se sasvim saživeo.

Srđan Valjarević

1.

Jakob. To mi je ime.

Ja sam ga odabrao. Nisam mnogo razmišljao i nisam mnogo birao. Ne znam odakle mi to ime. Odlučio sam i odrekao se svega što nije moje. Nisam verovao u prezimena.

Igrao sam fudbal i lagao sam. Bio sam svestan svog talenta. Nisam se uspešno sporazumevao sa decom. Ni sa ljudima. Voleo sam rupe, šahtove, gusto žbunje, da ležim ispod kreveta, ispod stola, da čučim iza fotelje. Da sedim u zadnjoj klupi, da pobegnem iz obdaništa, da prevarim vaspitačicu, da pobegnem iz škole i slažem profesore, da slažem kevu i čaleta, da ne budem s njima u kući, da ne idem u posetu rodbini. Stariji su stalno vršili pritisak. Nisu mnogo znali. To ti je tako.

Voleo sam da budem u rupi.

Voleo sam vukove i *Svet životinja u slikama*.

Voleo sam kojote u kaubojskim filmovima.

Mislio da bih mogao da budem vuk ako bih odlučio i potrudio se. Oduvek tako mislim.

Majka, otac, sestra i ja smo išli na izlet. Bilo je još rodbine. Nije bilo gore stvari od te. U blizini je bila šuma, a ispred šume je bila poljana sa izletnicima. Normalno, zapalio sam u šumu. Povremeno sam se vraćao iz šume da se ne bih izgubio. I opet sam trčao. U šumi je bilo bolje. I onda sam zaboravio da se vratim. Izgubio sam se. Okretao sam se i nisam mogao da pronađem nikakav orijentir, ništa što bi mi pomoglo da se vratim. Stao sam uz jedno drvo. Slušao sam i gledao oko sebe. Nisam bio uplašen. Mislio sam na vukove. Odjednom mi se pripisalo. Zavijao sam kao vuk, iz zajebavanja. Stao sam uz drvo, pišao i pokušavao da sagledam celu krošnjju dok stojim uz stablo. Nije mi uspevalo. Osetio sam toplotu na butinama. Pogledao sam i video velike tamne fleke na pantalonama iz kojih je izbijala para. Bio sam popišan. A onda sam polako krenuo u jednom pravcu, pantalone su mi bile teške. Na kraju sam čuo glasove i bio sam tu. Tu gde sam bio, bilo je i šamara. Onda sam sedeo u automobilu, očevom, sedeo sam u gaćama, pantalone su se sušile na grani. Svirnuo sam dva-tri puta sirenom.

Već tada sam se zvao Jakob.

Bila je to greška. Nisam mogao da znam šta će biti kasnije. Taj naprstak greške se održavao. Nisam mnogo voleo da jedem. Debeli Oskar je morao da jede moje obroke u školi. Primoravali su nas da jedemo neukusne supe, čorbe, žilave šnicle i krompire. Svako je morao da pojede sve iz tanjira. Čekao sam da Debeli Oskar završi sa svojim obrokom i onda sam mu uvaljivao moj spanać i salate. To je bilo zato što je bio debeo i dosadan. I zbog njegove babe. Ta me je maltretirala. Morao je da jede. Uvaljivao sam mu i kobasice iz pasulja, a to niko nije jeo. Učiteljica je imala džinovske minduše na ušima. Pucala mi je šamare i grickala donju usnu.

Između ostalog sam i zbog toga Jakob.

2.

Predstavio sam se Lidiji.

Mislim, ni ona se nije zvala Lidija i nijedna se nije zvala Lidija, ali ja sam ih sve zvao Lidija. Zašto? Nema razloga.

Predstavio sam se Lidiji.

Nije mi verovala ni reč. Stalno se smejala, okretala glavu, gledala u sto, palcem čačkala kažiprst, uglavnom je noktom palca čačkala nokat kažiprsta i uglavnom je cuktala jezikom. I nikad mi nije poverovala, čini mi se.

A ja sam stalno gledao njenu kratku plavu kosu i to je bila baš muški kratka kosa i takve je sise imala, male i muške, i košulju je imala, belu, i imala je kariranu suknju i nju je najčešće nosila i štrafte su bile romboidne. Bila je uredna.

Ja sam bio uporan i ništa nisam priznavao i mnogo sam se vrpeljio na stolici, bio sam nemiran, i često se dodirivao kolenom sa Lidijom. Baš uporan. Komarac.

I onda smo se tucali, i ja sam joj palčevima pritiskao slepoočnice i onda joj onako širio oči, razvlačio ih po licu i ličila mi je na Kineskinju s plavom kosom i to je baš lepo izgledalo.

Azijatkinje su moj san.

3.

Mačka koju dvadesetak puta na dan ogrebe jedna ista grana, po licu, nogama. Mota se tu oko ulaza. Posmatram je. Samoća.

Plašim se da ne ostanem bez cigareta i navikao sam da posmatram i ovaj beli kiosk sa hamburgerima i žmurim gledam žmurim gledam i ako se koleno klati onda nije dobro i navikao sam na zvuk lifta čiji je motor odmah iznad moje sobe i uvek mi je prvo hladno na stopalima i onda vidim levo stopalo prljavo između prstiju. Daj da ga operem kad sam već tu.

Kao poslednja šibica u kutiji.

Ili kresni, ili baci i to zrno.

I onda ide sporo, tada baš ide sporo, i ima tu u blizini jedna baba i ja prođem i javim joj se i ona me zamoli: Možeš li samo da mi uneseš ova drva u kuću?

I posle popijem dve kuvane rakije da se ugrejem i ona mi se zahvali i ja kažem: Nije to ništa. I vidim, smrdim na alkohol. To mi je jasno. Vratim joj rukavice i zapalim pljugu i pohvalim svoje zimske čizme.

Uvek mi toplo u njima.

4.

Ne brinem mnogo i vidim, nisam loš tip.

Doduše, dešava se da molim za pomoć ljude koje ne saslušam do kraja i ne poštujem i nigde ih ne vučem sa sobom, i sve zbog desetak pljuga koje neću popuštiti sam i možda dva sata druženja i nešto pića. A moram li da molim? Neki i sami zovu. I ja moram da se izvlačim iz rupa u kojima sam, jer često ne prija kad sam zavučen, i sam guram dalje a ne znam gde ću.

Koliko je mene briga za sve to?

Uopšte za druge?

To znam samo ja i ne razmišljam mnogo i to je iskorišćavanje na neki način, iskorišćavanje i samog sebe. Ne može se štedeti. Bar ja ne mogu da štedim.

Osećanja, emocije?

Nosim kamen na leđima. Nemam vremena za to. Ipak, pogađan sam kao pikado meta, i okrnut i u sredinu, i sve po nekoliko puta. I ništa. Nema rana, nema posledica. Zaceli se. U redu, ne veruj mi previše. Često me hvata baš strah, čudan strah, dečiji, starački. Razrogačim oči,

oslušujem, ceo se ukrutim, ne pomeram se. Sav napet. I reagujem na sitnice, na najmanje pomeranje, na najblaže dodire, na zvukove. I uvek namerno ulazim u mrak, a u sebi ga zaobilazim, i mislim napašće me, psi recimo, ljudi recimo, i čekam ih spreman. I onda sam grub, iz straha.

Slabosti.

To je kada mi curi znoj niz kičmu, i noge se zalede, najviše vrat. I tako, šibanje gore na Bulevaru, radim nogama, čekam, zamahnem desnom, gađam u koren nosa ili bradu, a ne vidim, sve mi zamagljeno i mutno. A kao vešt sam. A već sam pretučen. Ili žensko mi sedne u krilo i ja klizim sa stolice, propadam. Neprijatno mi. Treba da je pomazim po vratu, razgovaram toplo, ne ide, nikako. Ne ide nežnost, gadan sam samom sebi.

Baš kao razmažena mačka.

5.

Leto je i ja mogu da menjam ime.

Uvek mogu da menjam ime.

Jakob Rodrigez.

Onaj što je dizao revoluciju u Meksiku kad god bi se probudio mamuran, ili kad ga neko nagovori, ili plati. Tako zovem sebe. Članak na levoj nozi sav u krastama, na desnoj malo manje. Komarci ujedaju i ja ne mogu da se ne češem. Sve do krvi, pa onda preko pokvasim pljucom. Na sunce ne izlazim, prži. Imam flašu mongolske jeftine votke u zamrzivaču. Zašto? Zato što će posle baš da mi klizi niz grlo kao zaleđeno ulje, i onda kapnem malo limunovog soka i onda mi prija. Jer petnaest dana sam bio u sobi, maloj, sa niskim plafonom i traljavo okrećenim zidovima, rasklimatanim velikim i teškim ormanom, pretpostavljam da je od hrastovine, jednom pletenom stolicom, uzanim krevetom iznad kojeg je visila mala ikona sa razapetim Isusom. I u toj sobi sam morao da pijem toplu votku, jer nije bilo zamrzivača i uopšte nije prijalo, i brzo, rekordno

brzo sam postajao pijan i izvodio razne gluposti, bacao se na pod, držao glavu u uglu sobe jer je tamo bilo najhladnije i u tom ćošku niko nije mogao da me čuje. Ali ipak sam ćutao. Namučio se. To je bilo kad sam se spakovao i otišao na more, iznajmio sobu u malom gradu na ostrvu. Ćutao sam sve vreme.

I sve je ćutalo. Stanarina je bila uredno plaćena. Šunjao sam se u polumraku, preskakao cipele, putnu torbu, zao-bilazio stolicu, svetlo nisam hteo da upalim. Kroz roletne na prozorima gledao sam napolje, i jednom video ženu, krupnu ženu u žutoj širokoj haljini, s belom lakovanom tašnom okačenom o rame, i zapamtio njeno rumenilo na obrazima, i zapamtio njene pokrete. Zaleteo sam se ka njoj. Žena se preplašila. Sklonila se.

Ipak pijanstvo, pomislio sam i izvalio se.

Daj da se zovem Džo Esposito.

Imao sam sliku tog boksera, strašno je izgledao, tamno-put, kratka kosa, skoro ćelav, struk ni četrdeset centimetara, očuvano lice, nos, negovane obrve. Posle je propao, čitao sam o njemu, razbijao klozete po barovima, bio klošar u Njujorku. Ja sam imao samo tri meča, i to probna. Od trećeg meča imam kriv nos nalevo. Jedna nozdrva devijantna. Tako je lekar rekao. Mora hrskavica da se vadi. Odbio sam. Nemam dovoljan dotok kiseonika, nije dobro za pluća. I to je lekar rekao. Sredina runde, desni direkt, zakasnio sa eskiviranjem, zadržao se na konopcima, krv curila na znojavu pamučnu majicu. Opet pretučen. Keva i ćale mislili da treniram košarku.

Ipak pijanstvo.

Opet votka, popio sam, izgledao kao nevešto natočena čaša, prelivalo se iz mene. A onda i udario u vrata klozeta.

Ne znam zašto. Zavrtelo mi se u glavi od bola u nosu.
Ušao kelner.

„Momak, izađi napolje i udaraj gde hoćeš... a ne ovde.“

Pišao sam u prljavi smeđežuti pisoar.

Pišao čitavu večnost, dugo i dosadno.

6.

„Šta radiš na toj ogradi... hoćeš da padneš?“

Neki put mi je baš svejedno, potpuno svejedno, kao kad nisam zainteresovan čak ni za rezultate lekarskog pregleda.

Jednom ću ipak skočiti.

Toliko sam puta gledao dole i nikad nisam skočio. Dupe je uvek bilo na tvrdom i nikad golo, tu su bile barem gaće, a noge su visile. I uvek sam odlazio za dupetom. Za mojim dupetom.

Ravnoteža. Balans.

Toplo dupe je ravnoteža.

7.

Jakob Prvi Put.

Kad zakucaš tek prvi ekser u dasku i imaš još da ukucavaš ako hoćeš da ne bude labava.

Tako mi nekako dođe prvo jebanje. Naravno da Lidija nije znala da mi je to prvi put. Lidija. Lidija je volela fudbalere, sladoled od limuna i vožnju motorom. Može i moped. Ja sam igrao fudbal i pozajmio plavi *Tomosov* automatik 3M i dovezao je kući posle škole i bio vešt i bio pribran i prvi put video pičku i dodirnuo bradavicu i triput se poljubili i Lidija nije mnogo razmišljala, uzela, gurnula, i bilo je gotovo i ja rekao daj ponovo i uzela, gurnula, i ja video jebanje. Posle vratio automatik, došao kući i dugo ležao.

Eto... jebao si, mislio sam.

Teritorijalna riba. Tiho smo joj tepali.

Tako smo je svi zvali, između sebe. I svi koje sam poznavao su bili sa njom, jednom, dvaput, više puta. Ja jednom. Lidija nas je sve volela i svima pomalo pripadala i svi

smo njoj pripadali i išla svuda sa nama, gledala nas kako igramo fudbal, sedela po parkovima i radila sve isto što i mi i niko nepoznat nije smeo da joj prilazi. U početku to nije smetalo, a onda je ona dovodila drugarice, i to se već teže podnosilo. Ipak je to bilo druženje. Mislim, ne mnogo zanimljivo druženje. To je već ličilo na organizovanu grupu koja se organizovano skuplja. Nije moglo više da se podnese. Skoro uvek je bilo dosadno. Jednom sam predložio: daj da rasteramo mi ovo. I svi prihvatili, i oterasmo Lidiju i drugarice. U društvu je nekako bilo više mesta, lakše se disalo. Nije to bilo veliko društvo. Nas trojica. Posle se Lidija udala i nije nikog zvala na svadbu. Otac njenog muža je automehaničar i njen muž je, normalno, automehaničar, i imaju veliku kuću, i Lidija se svake zime šetka u bundicama. Ipak nikome nije falila.

Ljubavi.

Ubacim u prvu, drugu, pa u treću. Menjam brzine u automobilu. Kad parkiram, ubacim u rikverc. Šta ja ovo pričam? Jebeš rikverc. Nemam automobil. Neprospavane noći, glupa jutra. Mnogo ofucano. Suviše. Popucali mi kapilari u nozdrvama. Pljunem krv u liftu i zgruša se.

Celu noć provedem negde na površini, nikako da zagainim, nikako da zaspim, da otplovi. I ja kao čujem kako lagani svileni konac zavese tiho grebe po zidu i sve mi se pričinjavaju tako neobična šuškanja. I podignem glavu i gledam, gledam, i na kraju spustim glavu nazad i ponovo žmurim i vrhom nosa dodirujem zid. Hladan beo kreč. Hladim nos.

Nesanica.

Zaljublivanje je nesanica.

I u neku ruku spavaš-ne spavaš-spavaš-ne spavaš.

Ne spavaš? Ne spavam.